

Міністерство освіти і науки України
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»
Кафедра історії та політичної теорії

М е т о д и ч н е з а б е з п е ч е н н я
самостійної роботи студентів I-II-курсів
з навчальної дисципліни «Історія української культури»

Дніпропетровськ
2013

Методичне забезпечення самостійної роботи студентів I-II-курсів з навчальної дисципліни «Історія української культури» / Ю.М. Чекушина, Н.В. Ченцова, Д.В. Колісник, П.О. Чернобай. – Д.: Національний гірничий університет, 2013. – 23 с.

Автори:

Ю.М. Чекушина, канд. іст. наук, проф.

Н.В. Ченцова, канд. іст. наук, проф.

Д.В. Колісник, канд. іст. наук, доц.

П.О. Чернобай, канд. іст. наук, доц.

Затверджено навчально-методичною комісією з напряму підготовки «Розробка родовищ корисних копалин» (протокол № 3 від 21.03.2013) за поданням кафедри історії та політичної теорії (протокол № 1 від 13.02.2013).

Подано методичні рекомендації виконання самостійної роботи студентів з дисципліни «Історія української культури». Вміщено теми, види і форми семінарських занять. Також розглянуто види модульних контрольних заходів та питання до них. Викладачі кафедри пропонують різні форми семінарських занять, а саме: тренінг, конференція, колоквиум. Для підготовки до семінарських занять та модульних контролів студент може використовувати наведений у посібнику перелік літератури.

Відповідальний за випуск професор кафедри історії та політичної теорії, канд. іст. наук Н.В. Ченцова.

ЗМІСТ

Передмова	4
Розділ 1. Програма навчального курсу	5
Розділ 2. Робоча навчальна програма	7
Розділ 3. Критерії оцінювання знань	8
Розділ 4. Форми і теми семінарських занять	9
Розділ 5. Тестові завдання для підготовки до залікових модулів і питання до іспиту	12
ЛІТЕРАТУРА	22

Передмова

Студенти Національного гірничого університету вивчають «Історію української культури» на першому-другому курсах протягом однієї чверті.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу передбачає такі форми самостійної роботи студентів:

- опрацювання лекційного матеріалу та підготовка до лекцій і семінарських занять (аналіз історичних джерел, наукової, навчальної, методичної літератури; підготовка конспектів);
- підготовка до модульного лекційного контролю та модульного контролю семінарських занять за планом;
- відвідування консультацій викладача за розкладом кафедри.

Специфікою вивчення «Історії української культури» є дослідження особливостей процесу розвитку формування матеріальної і духовної культури українського народу.

Змістовно курс поділено на два модулі. Згідно з навчальним планом за вісім тижнів студенти мають прослухати сім лекцій. Планується проведення чотирьох семінарських занять, а також – два модульних контрольних заходи: лекційний модульний контроль та модульний контроль семінарських занять.

У цьому методичному комплексі вміщено теми, види і форми семінарських занять. Також вміщено види модульних контрольних заходів та питання до них. Викладачі кафедри пропонують різні форми семінарських занять, а саме: тренінг, конференція, колоквиум. Для підготовки до семінарських занять та модульних контролів студент може використовувати наведений у посібнику перелік літератури.

Розділ 1

Програма навчального курсу

Тема 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни «Історія української культури».

Сутність поняття культури, її структура, види і форми, функції у суспільстві. Джерела вивчення історії української культури. Проблема періодизації. Історико-етнографічне районування та етнографічні групи населення України.

Тема 2. Архаїчні культури на території України. Досягнення культури княжої доби.

Еволюція культурного процесу від доби палеоліту до неоліту. Первісні культи, релігійні та міфологічні уявлення наших предків. Світове значення та своєрідні риси трипільської культури. Формування елементів індоєвропейської культури у II тис. до н.е. на теренах України. Найдавніші культури залізної доби: кіммерійці, скіфи, сармати. Античні культурні впливи. Археологічні та письмові джерела про слов'янську культуру V-VI ст. Особливі риси культури княжої доби.

Тема 3. Ренесансні тенденції розвитку української культури у XIV – першій половині XVII ст.

Формування українського народу в умовах польсько-литовського панування. Інтеграційні процеси в етнічних культурах народів Речі Посполитої до кінця XVI ст. Особливості релігійного та мистецько-культурного життя. Поширення друкарства, утвердження нових літературних жанрів. Просвітницька діяльність Острозької академії. Архітектура, образотворче мистецтво доби ренесансу та їх характерні риси на українських теренах.

Тема 4. Українська культура періоду козацько-гетьманської державності.

Соціально-економічні зміни в українському суспільстві в сер. XVII ст. та їх вплив на розвиток демократичних тенденцій в українській культурі. Становлення освітньої системи, розвиток шкільництва, поширення наукових знань. Полемічна література, її філософський зміст. Віршовані твори, відображення в них індивідуального світу людини. Культурні здобутки козацької державності. Мистецтво українського бароко. Початок формування української літературної мови наприкінці XVIII ст.

Тема 5. Культурні процеси в Україні доби національного відродження (XIX ст.).

Просвітницькі ідеї в культурі України. Розвиток історичних знань та етнографічні дослідження. Становлення освітньої системи в Україні. Формування української класичної літератури: творчість Т. Шевченка, П. Куліша, І. Франка та ін. Внесок М. Лисенка у розвиток української музики,

музично-концертне і театральне життя України. Заснування культурно-освітніх товариств та українських видавничих спілок.

Тема 6. Основні тенденції у розвитку української культури ХХ – початку ХХІ ст.

Національно-політичні рухи на українських землях та умови формування національної освіти, науки, художньої культури. Українізація 20-30-х рр. ХХ ст. Літературно-мистецькі угруповання. Становлення кіномистецтва. Українська культура повоєнного періоду та 50-90-х рр. Культурні процеси в Україні у період розбудови самостійної держави. Суперечливий характер культурного процесу в сучасних умовах.

Розділ 2

Робоча навчальна програма

ТЕМИ	Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)			Модульний контроль (год.)	Самостійна робота студентів (год.)
		колок- віум	конфе- ренція	тре- нінг	МКСЗ / МКЛ	
Предмет і завдання навчальної дисципліни «Історія української культури»	2			2		8
Архаїчні культури на території України. Досягнення культури княжої доби	2					8
Ренесансні тенденції розвитку української культури у XIV – першій половині XVII ст.	2					8
Українська культура періоду козацько-гетьманської державності	2	2				8
Культурні процеси в Україні доби національного відродження (XIX ст.)	2					8
Основні тенденції у розвитку української культури XX – початку XXI ст.	2		2		2 / 2	10
Разом (72 год.)	12	10				50

Розділ 3

Критерії оцінювання знань

Критерії оцінювання знань студентів з історії української культури, які вони демонструють на семінарах, колоквіумах, під час модульних контролів (лекційного і семінарського занять) поділяються (умовно) на чотири рівні (див. табл.1).

Таблиця 1

Рівень знань	Оцінка	Зміст вимог
Початковий	Незадовільно	Студент може в самих загальних рисах розповісти про подію чи постать з історії української культури; розпізнати історичну подію за описом; має уявлення про історичну карту, називає декілька історичних дат.
Середній	Задовільно	Студент відтворює фрагменти з навчального курсу; має уяву про окремі історичні поняття, називає ключові дати, в цілому орієнтується у фактичному матеріалі.
Достатній	Добре	Студент в цілому послідовно і логічно викладає матеріал, виявляє розуміння історичної термінології, може дати загальну характеристику явища і події; дає в цілому правильне визначення історичних подій і понять; виявляє здатність до аналізу фактів і подій; характеризує причинно-наслідкові зв'язки між історичними явищами в межах теми; достатньою мірою оперує навчальним матеріалом.
Високий	Відмінно	Студент виявляє розуміння історичних процесів, робить аргументовані висновки, характеризує історичні явища і процеси, використовуючи різні джерела інформації, встановлює синхронність подій вітчизняної та всесвітньої історії; володіє глибокими і міцними знаннями, може вільно висловлювати власні думки і переконливо їх аргументувати, може аналізувати історичну інформацію.

Розділ 4

Форми і види семінарських занять

Семінар

Семінар (у перекладі означає «школа поглиблення знань») має двоїсту структуру – самостійне вивчення студентом програмного матеріалу і обговорення на заняттях результатів пізнавальної діяльності.

Тренінг

Тренінг (від англ. «to train», що означає «навчати, тренувати, дресирувати») – це особлива форма навчання, під час якої людина максимально оволодіває новими знаннями, отримує нові навички, переглядає власні цінності та пріоритети, коригує, удосконалює та розвиває певні якості та властивості своєї особистості, обирає для себе такі форми та методи поведінки, які відповідають саме її ситуації та індивідуальності. Серед інших форм навчання саме тренінг дає можливість на 90% засвоїти отриману інформацію.

Описати тренінг словами людини, яка не відчула його на власному досвіді, так само складно, як висловити внутрішні переживання, як підібрати прості, ясні, зрозумілі слова та формулювання. Лише той, хто пройшов через тренінг сам, може пересвідчитися та упевнитися в тому, що світ групової динаміки – тобто спілкування, очікування і дружні стосунки між учасниками навчальної взаємодії є дуже захоплюючим. Навчання під час тренінгу має дарувати учасникам радість і нових друзів, можливість унікального спілкування, сприяти формуванню навичок співпраці, відкривати нові перспективи.

Семінарське заняття № 1.

Тренінг на тему:

Як подолати етнокультурні стереотипи

Студенти повинні самостійно знайти визначення основних культурологічних понять: етнокультура, цивілізація, культурна ідентифікація, культурна спадщина, стереотипи, толерантність, міф, етногенез, менталітет, ксенофобія, забобони, асиміляція. Студенти також повинні підготувати і навести декілька прикладів існуючих стереотипів про різні народи України.

Озвучити визначення, порівняти, виявити суперечливі моменти, відповісти на уточнюючі запитання викладача.

Мета заняття полягає у підготовці аудиторії до розуміння та використання ключових понять, можливості оперувати ними в процесі дискусії та обговорення загальної теми тренінгу.

Колоквіум

Колоквіум (від лат. colloquium) – розмова, бесіда викладача із студентом, яка має за мету з'ясувати рівень знань студента: свого роду міні-іспит.

Студенти отримують питання заздалегідь, готуються до колоквіумів самостійно, використовуючи матеріали підручників, консультуючись з викладачем.

В аудиторії під час семінарського заняття студент отримує два запитання (одне за вибором студента, друге – за вибором викладача).

Відповіді на питання в усній формі оцінюються за відповідною шкалою балів. Якщо студент не дає повної відповіді, то він отримує два запитання додатково.

Якщо студент не з'явився або не підготувався, то він має право перескласти колоквіум під час консультації викладача.

Семінарське заняття № 2.

Колоквіум на тему:

Історія української культури давньої та нової доби.

Завдання та питання до колоквіуму.

1. Розкрийте сутність поняття "культура".
2. Охарактеризуйте джерела вивчення історії української культури.
3. Назвіть періоди розвитку української культури.
4. Назвіть відомі археологічні культури, виявлені археологами на теренах сучасної України.
5. У чому полягає феномен трипільської культури?
6. Для яких племен доби заліза характерні курганне будівництво та "звіриний стиль"?
7. Опишіть життєвий уклад полісів Північного Причорномор'я: звичаї, господарство, архітектуру.
8. Вкажіть причини, які сприяли поширенню освіти на Русі?
9. Які відомі вам пам'ятки руської архітектури збереглися до наших днів?
10. У чому проявилася взаємодія національних культур у Речі Посполитій в епоху європейського Відродження?
11. Яке значення мали братські школи та єзуїтські колегії у розвитку української культури?
12. Визначте роль Острозької слов'яно-греко-латинської академії в українській культурі.
13. У чому полягала ідейна сутність мистецтва бароко?

Конференція

К о н ф е р е н ц і я – є формою семінарського заняття.

Студенти за чотири тижні отримують теми доповідей і повідомлень, опрацьовують літературу і готуються до виступу. Тривалість виступу 5-7 хв. за пропонованою схемою:

1. Якими були історичні обставини, в яких довелося жити і творити даному діячеві?
2. Що вам відомо про життєвий та творчий шлях обраної особистості?
3. У якій сфері діяльності проявив/проявила свій талант особа?
4. Якими особистісними якостями володіла представлена Вами особа?
5. Якими, як Ви вважаєте, були наслідки її творчості?

Студенти можуть взяти участь в обговоренні виступу, доповнити його, дати власну оцінку озвученому матеріалу. В залежності від складності сюжету і рівня підготовки, студенти можуть набрати відповідну кількість балів (заздалегідь повідомляє викладач).

Семінарське заняття № 3. (за вибором викладача)

Конференція на тему:

Видатні діячі України та їх внесок у розвиток культури.

1. Іван Вишенський – письменник-полеміст і релігійний діяч доби середньовіччя.
2. Володимир Антонович – видатний історик та організатор наукових студій в Україні.
3. «Історія русів» - видатна пам'ятка суспільної думки та її автори.
4. Михайло Максимович – учений-енциклопедист, історик літератури і мовознавець.
5. Михайло Петрович Драгоманов – український публіцист, літератор, громадський діяч.
6. Борис Дмитрович Грінченко – видавець, літературний діяч та лексикограф.
7. Леся Українка – видатна поетеса, перекладач і драматург.
8. Валер'ян Петрович Підмогильний – український письменник модерної доби.
9. Микола Григорович Хвильовий – письменник і громадський діяч.
10. Євген Филімонович Маланюк – літературознавець, дослідник української культури.

Семінарське заняття № 3. (за вибором викладача)

Конференція на тему:

Культурні досягнення сучасної Дніпропетровщини.

1. Особливості культурного розвитку регіону.
2. Досягнення митців краю у галузі художньої культури, театрального мистецтва, літератури.
3. Петриківське мистецтво – візитка краю.

Розділ 5. Тестові завдання

для підготовки до залікових модулів і питання до іспиту

Тестові завдання для модульного контролю знань

Варіант I

1. Лук і стріли винайдені за доби:

- а) палеоліту;
- б) мезоліту;
- в) неоліту;
- г) енеоліту.

2. До духовної культури належать:

- а) археологічні пам'ятки;
- б) малюнки;
- в) пісні;
- г) печерний живопис.

3. Формування релігійних уявлень почалося за часів:

- а) палеоліту;
- б) мезоліту;
- в) неоліту;
- г) енеоліту.

4. Фетишизм – це:

- а) віра у надприродні можливості матеріальних предметів,
- б) віра у надприродну спорідненість людей із рослинами і тваринами,
- в) віра у надприродну силу, що править світом,
- г) віра в існування душі і духів,

5. Ініціації – це:

- а) обряди посвячення у доросле життя;
- б) система заборон;
- в) різновид магічних дій;
- г) поклоніння померлим предкам.

6. Політеїзм – це:

- а) віра у духів;
- б) віра в єдиного бога;
- в) віра у багатьох богів;
- г) віра у надприродну силу, що править світом.

7. Монотеїзм – це:

- а) віра в єдиного бога;
- б) віра у споконвічну боротьбу добра і зла;
- в) віра у багатьох богів;
- г) віра у надприродну силу, що править світом.

8. Язичницька релігія у слов'ян передбачала віру:

- а) в єдиного бога Перуна;
- б) у багатьох богів, які уособлювали природні сили;

- в) у духів предків;
- г) у надприродні сили людини.

9. Як називався бог грому та блискавки у давніх слов'ян?

- а) Зевс;
- б) Аїд;
- в) Перун;
- г) Хорс.

10. Як називався бог худоби у давніх слов'ян?

- а) Хорс;
- б) Марс;
- в) Посейдон;
- г) Велес.

11. Як називався бог сонця, світла і вогню у давніх слов'ян?

- а) Аметерасу;
- б) Синто;
- в) Дажбог;
- г) Хорс.

12. Творцями церковнослов'янської мови були:

- а) Клим Смолятич, Кирило Туровський;
- б) Лука Жидята, дяк Григорій;
- в) Костянтин (Кирило), Мефодій;
- г) Іван Вишенський, брати Зизанії.

Варіант II

13. Хто офіційно запровадив християнство у Київській Русі?

- а) Кирило і Мефодій;
- б) Ярослав Мудрий;
- в) Володимир Великий;
- г) Олег.

14. Що стало одним із наслідків впровадження християнства на Русі?

- а) посилення впливу варягів на політичне життя;
- б) посилення загрози з боку Хозарського каганату;
- в) посилення культурного впливу Візантії;
- г) посилення відцентрових прагнень родової знаті.

15. У якому році Київська Русь прийняла християнство?

- а) 998 р.;
- б) 860 р.;
- в) 988 р.;
- г) 986 р.

16. Світові релігії – це:

- а) буддизм, християнство, іслам;
- б) індуїзм, християнство, іслам;
- в) іслам, християнство;

г) індуїзм, християнство, буддизм.

17. Які науки не вивчали в школах Київської Русі?

- а) філософія, богослов'я;
- б) іноземні мови;
- в) історія української культури;
- г) риторика, граматики.

18. Яка культура мала вирішальний вплив на розвиток храмового будівництва Київської Русі в період її розквіту?

- а) західноєвропейська;
- б) варязька;
- в) хозарська;
- г) візантійська.

19. Осередками освіти в Київській Русі були:

- а) університети;
- б) школи та монастирі;
- в) академії;
- г) училища.

20. Перша кам'яна храмова споруда Київської Русі – це:

- а) Софійський собор у Києві;
- б) Успенський собор Києво-Печерської лаври;
- в) Десятинна церква в Києві;
- г) Троїцький монастир у Чернігові.

21. У яких роках була збудована Десятинна церква?

- а) 860-865 р.
- б) 865-871 р.
- в) 988-995 р.
- г) 989-996 р.

22. Який з перелічених творів доби Київської Русі не є перекладним?

- а) Святе Письмо;
- б) Слово Данила Заточника;
- в) Октоїхи;
- г) Мінеї.

23. Який твір доби Київської Русі є оригінальним твором?

- а) Слово про Закон і Благодать;
- б) Требники;
- в) Октоїхи;
- г) Тріоді.

24. Гомілетика це:

- а) оповіді про життя святих;
- б) урочисті слова на церковні свята;
- в) розповіді про церковних діячів;
- г) розповіді про життя аскетів.

25. У якому році монголо-татари зруйнували Київ?

- а) 1040 р.
- б) 1140 р.
- в) 1240 р.
- г) 1340 р.

Варіант III

26. У якому році відбулася Берестейська унія?

- а) 1480 р.
- б) 1569 р.
- в) 1581 р.
- г) 1596 р.

27. У якому році вийшов твір П. Скарги «Про єдність Церкви Божої під єдиним пастирем»?

- а) 1477 р.
- б) 1547 р.
- в) 1577 р.
- г) 1677 р.

28. У якому році надруковано Острозьку Біблію?

- а) 1547 р.
- б) 1577 р.
- в) 1581 р.
- г) 1677 р.

29. Якою мовою написане Пересопницьке Євангеліє?

- а) церковнослов'янською;
- б) староукраїнською літературною;
- в) сучасною українською;
- г) тогочасною українською розмовною.

30. Яка суспільна верства наприкінці XVI – на початку XVII ст. відіграла вирішальну роль в утворенні братств?

- а) селянство;
- б) міщани;
- в) духовенство;
- г) козаки.

31. Який навчальний заклад було засновано в Острозі у другій половині XVI ст.

- а) єзуїтський колегіум;
- б) чотирикласне народне училище;
- в) слов'яно-греко-латинську школу;
- г) протестантську гімназію.

32. Хто був першим ректором Острозької академії?

- а) Юрій Рогатинець;
- б) Петро Скарга;
- в) Іван Вишенський;

г) Герасим Смотрицький.

33. Перша братська школа виникла у місті:

- а) Києві;
- б) Чернігові;
- в) Катеринославі;
- г) Львові.

34. Українським першодруком була книга Івана Федорова:

- а) Біблія;
- б) Євангеліє;
- в) Псалтир;
- г) Апостол.

35. Які предмети не вивчали в Острозькій академії?

- а) грамати́ка, ритори́ка, діалекти́ка;
- б) арифмети́ка, геометрі́я;
- в) релігієзнавство, мистецтвознавство;
- г) астрономія, музика.

36. Разом з усім Військом Запорізьким вступив до Київського православного братства і допомагав братським школам гетьман:

- а) Б. Хмельницький;
- б) І. Виговський;
- в) П. Сагайдачний;
- г) П. Тетеря.

37. У яких містах наприкінці XVI – на початку XVII ст. не було братських шкіл?

- а) Львів, Луцьк, Галич;
- б) Рогатин, Стрий, Перемишль;
- в) Москва, Калуга, Омськ;
- г) Городок, Комарно, Кременець.

38. Андріївську церкву в Києві спроектував:

- а) Меретин;
- б) Берніні;
- в) Борроміні;
- г) Растреллі.

39. Собор св. Юри у Львові спроектував:

- а) Меретин;
- б) Берніні;
- в) Борроміні;
- г) Растреллі.

40. Києво-Могилянська колегія отримала статус академії 26 вересня 1701 р., завдячуючи:

- а) П.Могилі;
- б) І.Мазепі;
- в) І.Гізелю;

г) Л.Барановичу.

Варіант IV

41. Засновником нової української літератури був:

- а) Г. Сковорода;
- б) Т. Шевченко;
- в) І. Котляревський;
- г) Л. Глібов.

42. Вперше «Кобзар» Т.Г. Шевченка було видано у:

- а) 1838 р.;
- б) 1840 р.;
- в) 1851 р.;
- г) 1861 р.

43. У якій країні найбільше прославилися випускники Києво-Могилянської академії Є. Славинецький, С. Полоцький, С. Яворський, Ф. Прокопович?

- а) Україні;
- б) Росії;
- в) Білорусії;
- г) Молдові.

44. Якими владними указами заборонялася українська мова?

- а) Указ Президії Верховної Ради Радянського Союзу;
- б) Указ Богдана Хмельницького;
- в) Валуєвський циркуляр та Емський указ;
- г) Указ Президії Верховної Ради Української РСР.

45. Хто автор головного програмного документа Кирило-Мефодіївського братства «Книга буття українського народу»?

- а) П.Куліш;
- б) Т.Шевченко;
- в) М.Шашкевич;
- г) М.Костомаров.

46. Автором творів «За двома зайцями», «Маруся Богуславка», «Богдан Хмельницький» був:

- а) М. Лисенко;
- б) І. Котляревський;
- в) М. Старицький;
- г) С. Гулак-Артемівський.

47. Першу українську оперу написав композитор:

- а) М. Березовський;
- б) С. Гулак-Артемівський;
- в) М. Лисенко;
- г) М. Скорик.

48. У якому році було відкрито Новоросійський університет?

- а) 1865 р.;
- б) 1868 р.;
- в) 1898 р.;
- г) 1899 р.

49. Коли було відкрито Катеринославське вище гірниче училище?

- а) 1865 р.
- б) 1898 р.
- в) 1899 р.
- г) 1912 р.

Варіант V

50. У якому році було створено Українську Академію наук?

- а) 1917 р.;
- б) 1918 р.;
- в) 1919 р.;
- г) 1920 р.

51. Вкажіть видатного українського театрального діяча – засновника театру «Березіль»:

- а) М.Куліш;
- б) О.Довженко;
- в) Л.Курбас;
- г) М.Булгаков.

52. До якого виду мистецтва періоду НЕПу належали об'єднання під назвами: «Плуг», «Гарт», ВАПЛІТЕ?

- а) література;
- б) театр;
- в) живопис;
- г) кіно.

53. Який період історії української культури називають «Розстріляне Відродження»?

- а) 40-і роки XV ст.;
- б) 50-і роки XVII ст.;
- в) 50-і роки XIX ст.;
- г) 30-і роки XX ст.

54. З іменем А. Бучми, Л. Курбаса, Г. Юри пов'язаний розвиток:

- а) монументального мистецтва;
- б) театрального мистецтва;
- в) музичного мистецтва;
- г) оперного мистецтва.

55. Хто є режисером фільмів «Звенигора», «Арсенал», «Земля», «Іван»?

- а) Р. Балаян;
- б) О. Довженко;
- в) Є. Гофман;
- г) С. Параджанов.

56. Всесвітню славу українському кіно здобув фільм «Тіні забутих предків». Хто був його режисером?

- а) О. Довженко;
- б) І. Миколайчук;
- в) Ю. Ілленко;
- г) С. Параджанов.

57. У якому році Верховна Рада УРСР прийняла «Закон про мову», який надав українській мові статус державної?

- а) 1988 р.;
- б) 1989 р.;
- в) 1990 р.;
- г) 1991 р.

58. Коли відбувся візит Папи Римського Івана Павла II в Україну?

- а) 1993 р.
- б) 1999 р.
- в) 2001 р.
- г) 2003 р.

59. Художній керівник Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка (2001-2012 рр.), який зіграв понад 100 ролей у кіно та понад 50 – на сцені театру:

- а) Богдан Ступка;
- б) Михайло Резнікович;
- в) Андрій Жолдак;
- г) Роман Віктюк.

60. Перша українська кінострічка, яка перемогла на міжнародному Каннському кінофестивалі

- а) Подорожні;
- б) Аврора;
- в) Штольня;
- г) Вій.

Питання до іспиту

1. Культура: зміст поняття та суспільні функції.
2. Джерела вивчення історії української культури.
3. Етапи розвитку української культури.
4. Характерні риси культури первісного суспільства.
5. Релігійні вірування первісної доби.
6. Значення трипільської культури в історії України.
7. Культурні надбання та пам'ятки давніх народів, які заселяли Україну (IX ст. до н.е. – IV ст. н.е.).
8. Релігійні вірування ранніх слов'ян.
9. Значення християнства у розвитку культури Київської Русі.
10. Писемність та освіта Київської Русі (VIII – поч. XIV ст.).

11. Літописання Київської Русі: "Повість минулих літ" та інші твори.
12. "Руська Правда" – визначна пам'ятка культури та юридичної думки Київської Русі.
13. Наукові знання та філософська думка Київської Русі.
14. Візантійські впливи в архітектурі Київської Русі.
15. Значення Великого князівства Литовського у збереженні культурно-освітніх традицій Русі.
16. Роль та завдання православних братств у культурно-освітніх процесах (XV – XVI ст.).
17. Релігійна реформа 1596 р. та її вплив на культурно-релігійне життя українського населення (наприкінці XVI – на початку XVII ст.).
18. Причини появи полемічної літератури наприкінці XVI – на початку XVII ст.
19. Друкарство і його значення для розвитку української освіти, писемності та культури.
20. Перші вищі навчальні заклади України (Острозька школа та Києво-Могилянська колегія).
21. Європейські традиції у становленні освітніх закладів України.
22. Петро Могила – церковний, громадський і культурний діяч ренесансної доби.
23. Пам'ятки української літератури (кінець XVI – XVII ст.).
24. Характерні риси української культури козацької доби.
25. Розвиток освіти України (XVIII ст.).
26. Григорій Сковорода – філософ, педагог, освітній діяч, літератор.
27. Вплив барокових тенденцій на розвиток української архітектури та живопису у XVIII ст.
28. Народні традиції та побут населення України II пол. XVII – XVIII ст., їх втілення у театральній мистецтві.
29. Українське національне відродження (кінець XVIII – перша половина XIX ст.).
30. Іван Котляревський – поет, театральний митець.
31. Початок наукового дослідження української історії, етнографії, мови, писемності (перша половина XIX ст.).
32. Розвиток української культури XIX ст.
33. Микола Костомаров – історик, письменник, політичний діяч.
34. Романтичний напрям в українській літературі.
35. Система освіти українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX – на початку XX ст.
36. Охарактеризуйте стан розвитку музичної культури і театру в Україні (кінець XVIII – XIX ст.).
37. Тарас Шевченко – видатний український поет та художник.
38. Класицизм як мистецький стиль архітектури XIX – початку XX ст.
39. Цивілізаційні підвалини розвитку української модерної культури (кінець XIX – початок XX ст.).

40. Іван Франко – громадський і культурний діяч.
41. Розвиток науки та наукових установ на українських територіях у складі Російської та Австро-Угорської імперій наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст.
42. Михайло Грушевський – історик, публіцист, політичний діяч.
43. Культурні процеси доби української національно-демократичної революції 1917-1920 рр. та їх реалізація.
44. Володимир Вернадський – видатний науковець, філософ, перший президент Української Академії Наук.
45. Культурно-освітні процеси в Україні в 20-30-х рр. ХХ ст.
46. Літературні об'єднання України у 20-х рр. ХХ ст.
47. Музична і театральна культура довоєнного періоду (1921-1939 рр.).
48. Олександр Довженко – видатний публіцист, кінорежисер.
49. "Розстріляне відродження" – репресії проти культурних діячів України у 30-ті рр. ХХ ст.
50. Архітектура і образотворче мистецтво України довоєнного періоду (1921-1939 рр.).
51. Внесок діячів української науки та культури у перемогу над фашизмом.
52. Відновлення діяльності культурно-освітніх установ у ході визволення України від німецько-фашистських загарбників.
53. Розвиток культури і духовного життя в Україні у 50-60-ті рр. ХХ ст.
54. Олесь Гончар – письменник, громадський діяч.
55. Стан української культури у 1970-ті – поч. 1980-х рр.
56. Внесок української діаспори у розвиток культури і науки (ІІ пол. ХХ ст.).
57. Внесок діаспори у збереження національно-культурної спадщини українського народу.
58. Вплив глобалізаційних процесів на культурний розвиток сучасної людини.
59. Етнополітичні процеси, їх вплив на розвиток сучасної української культури.
60. Літературне та театральне мистецтво сучасної України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Білик Б., Горбань Ю., Калакура Я. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. – К.: Вища школа; Знання, 2000. – 326 с.
2. Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті / Ю.П. Богуцький, В.П. Андрущенко, Ж.О. Безвершук, Л.М. Новохатько. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
3. Борисенко В.Й. Курс української історії: 3 найдавніших часів до ХХ століття: Навч. посібник; 2-е вид. – К.: Либідь, 1998. – 616 с.
4. Греченко В.А. Історія світової та української культури: Підручник для вищих закладів освіти / В.А. Греченко, І.В. Чорний, В.А. Кушнерук, В.А. Режко. – К.: Літера, 2000. – 464 с.
5. Історія зарубіжної культури: Програма курсу для студ. вузів культури і мистецтв / Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв. – К.: ДАКККіМ, 2002. – 12 с.
6. Історія української культури (Кредитно-модульний курс). Навч. посібник / О.М. Цапко, Л.М. Дубчак, А.І. Піскарьова, Т.В. Гороховська, П.С. Прибутько. – К.: КНТ, Дакор, 2011. – 173 с.
7. Історія української культури [Текст]: курс лекцій / О.В. Ліхолат, П.А. Дігтяр, С.Ю. Боева та ін.; під заг. ред. д-ра іст. наук С.О. Костилюєвої. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. – 336 с.
8. Історія української культури. / За ред. І. Крип'якевича; 4-е вид. – К.: Либідь, 2002. – 650 с.
9. Історія української культури. Навч. посібник / За ред. О.Ю. Павлової. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
10. Клапчук С., Білик Б., Горбань Ю., Калакура Я., Остафійчук В. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. – 6-те вид., випр. і доп. – К.: Знання-Прес, 2007. – 358 с.
11. Кордон М. Українська та зарубіжна культура. Курс лекцій. – К.: Центр навч. л-ри, 2005. – 579 с.
12. Лекції з історії світової та вітчизняної культури. 2-е вид. / За ред. А. Яртіся, В. Мельника. – Львів: Світоч, 2005. – 568 с.
13. Подольська Є.А. Культурологія: Навч. посіб. / Є.А. Подольська, В.Д. Лихвар, К.А. Іванова. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 288 с.
14. Попович М.В. Нариси історії культури України. – К.: АртЕк, 1998. – 727 с.
15. Семчишин М. Тисяча років української культури: Історичний огляд культурного процесу; 2-е вид., фототипне. – К.: Фенікс, 1993. – 550 с.
16. Українська графіка ХІ – початку ХХ ст. Альбом / Авт. – упоряд. А.О. В'юник. – К.: Мистецтво, 1994. – 328 с.
17. Шевчук В.О. Козацька держава як ідея в системі суспільно-політичного осмислення ХVІ-ХVІІІ ст. – К.: Грамота, 2007. – 720 с.
18. Шендрік А. Теорія культури: Учеб. пособие. – М.: Единство, 2002. – 517 с.

Упорядники:

проф. Ю.М. Чекушина, Н.В. Ченцова, доц. Д.В. Колісник, П.О. Чернобай

Методичне забезпечення самостійної роботи студентів I-II-курсів з навчальної дисципліни «Історія української культури»

Комп'ютерна верстка – П.О. Чернобай

Національний гірничий університет
49005, м. Дніпропетровськ, пр. К. Маркса, 19